

GYDYTOJO ODONTOLOGO PADĖJĖJO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS NR.PI-117

I.BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gydytojo odontologo padėjėjo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus aukštojo mokslo odontologinės priežiūros studijų programą arba baigus aukštojo mokslo slaugos studijų programą ir neformaliojo profesinio mokymo būdu įgijus kompetencijas, suteikiančias teisę dirbti gydytojo odontologo padėjėju. Užsienyje įgyta gydytojo odontologo padėjėjo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Teisė verstis gydytojo odontologo padėjėjo praktika suteikiama asmeniui, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusiam gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją ir turinčiam teisės aktų nustatyta tvarka išduotą galiojančią burnos priežiūros specialisto praktikos licenciją, suteikiančią teisę verstis burnos priežiūros specialisto praktika pagal gydytojo odontologo padėjėjo profesinę kvalifikaciją.

3. Gydytojo odontologo padėjėjas dirba bendradarbiaudamas su gydytojais odontologais, gydytojais odontologais specialistais, kitais asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais.

4. Gydytojo odontologo padėjėjas verčiasi gydytojo odontologo padėjėjo praktika įstaigose, turinčiose galiojančią licenciją teikti odontologinės priežiūros (pagalbos) ir (ar) burnos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su gydytojais odontologais ar gydytojais odontologais specialistais turi teikti ir gydytojo odontologo padėjėjas.

II.TEISĖS

5.Gydytojo odontologo padėjėjas turi teisę:

5.1. teikti pasiūlymus darbdaviui dėl darbo sąlygų gerinimo teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

5.2. gauti darbui būtiną informaciją apie jo veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus;

5.3. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja odontologų profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo odontologo padėjėjo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

5.4. organizuoti burnos sveikatos gerinimo programų įgyvendinimą ir vykdyti tų programų priemones;

5.5. dalyvauti ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo bei kitose sveikatinimo programose, mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje;

5.6. tobulinti profesinę kompetenciją, persikvalifikuoti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

III. PAREIGOS

6.Gydytojo odontologo padėjėjas privalo:

6.1. verstis gydytojo odontologo padėjėjo praktika, Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių odontologijos ir burnos priežiūros praktiką, nustatyta tvarka ir pagal kompetenciją, nurodytą šios Lietuvos medicinos normos VII skyriuje, neviršyti šios kompetencijos, savo veikloje vadovautis galiojančiais teisės aktais, užtikrinti teikiamų burnos priežiūros paslaugų kokybę;

6.2. laikytis licencijuojamos veiklos – gydytojo odontologo padėjėjo praktikos – sąlygų;

6.3. turėti burnos priežiūros specialisto spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudai suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

6.4. tobulinti savo profesinę kvalifikaciją sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

6.5. Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-791 „Dėl Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos licencijavimo taisyklių ir Odontologų ir burnos priežiūros specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ne rečiau kaip kas 5 metai pranešti licencijas išduodančiai institucijai apie profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir burnos priežiūros praktiką;

6.6. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

6.7. laikytis Odontologų profesinės etikos kodekso;

6.8. teikti informaciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir kitų teisės aktų, reguliuojančių tokios informacijos teikimą, nustatyta tvarka;

6.9. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemonėmis (prietaisais) pateikta informacija;

6.10. tvarkyti profesinės praktikos dokumentus ir teikti statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

6.11. laikytis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemą reglamentuojančių įstatymų, įstaigos, kurioje dirba, patvirtintų vidaus dokumentų ir kitų teisės aktų nuostatų;

6.12. vykdyti saugos darbe taisyklių ir higienos normų reikalavimus;

6.13. paaiškinti gydytojo odontologo padėjėjo praktikos aplinkybes licencijas išduodančios institucijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų prašymu;

6.14. skatinti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos saugojimo bei ugdymo priemones;

6.15. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

6.16. pastebėjus kito sveikatos priežiūros specialisto padarytą klaidą nedelsiant informuoti tą klaidą padariusį asmenį ir sveikatos priežiūros įstaigos vadovą;

6.17. bendradarbiauti su sveikatos priežiūros specialistais;

6.18. vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

6.19. gerbti pacientų teises, nediskriminuoti pacientų dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

6.20. pranešti teisėsaugos ir kitoms įgaliotoms valstybės institucijoms apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika, teisės aktų, reglamentuojančių tokios informacijos teikimą, nustatyta tvarka;

6.21. gydytojo odontologo padėjėjo kompetencijai nepriskirtais atvejais pacientui, kuris į jį kreipiasi, suteikti būtinąją medicinos pagalbą ir pacientą pasiųsti pas gydytoją, turintį licenciją verstis atitinkama medicinos praktika;

IV.KOMPETENCIJA

7. Gydytojo odontologo padėjėjo kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs aukštojo mokslo odontologinės priežiūros studijų programą arba baigęs aukštojo mokslo slaugos studijų programą ir neformaliojo profesinio mokymo būdu įgijus kompetencijas, suteikiančias teisę dirbti gydytojo odontologo padėjėju, bei nuolat tobulinant įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę odontologijos mokslo ir praktikos pažangą.

8.Gydytojo odontologo padėjėjas turi žinoti:

- 8.1 nacionalinės ir tarptautinės sveikatos politikos nuostatas;
- 8.2. odontologinę sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus;
- 8.3. odontologijos specialistų komandinio darbo ir komandos formavimo principus;
- 8.4. sveikatos stiprinimo principus ir ligų profilaktiką;
- 8.5. sveikų dantų išsaugojimo principus ir būdus, odontologinių ligų profilaktikos organizavimą, priemones ir būdus, sveikatinimo ir profilaktinių priemonių taikymo kriterijus, sveikos gyvensenos ir racionalios mitybos principus;
- 8.6. darbuotojų saugos ir sveikatos principus;
- 8.7. infekcijų kontrolės pagrindus;
- 8.8. medicinos priemonių (prietaisų) veikimo ir valdymo principus;
- 8.9. šiuolaikines odontologijos technologijas, darbo įrankius, prietaisus, įrenginius ir priemones, medžiagas, jų poveikį aplinkai, sveikatai;
- 8.10. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus, medicinos statistikos pagrindus, sveikatos draudimo pagrindus, sveikatos teisės pagrindus, mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

9.Gydytojo odontologo padėjėjas turi išmanyti:

- 9.1. žmogaus organizmo sandarą, organų bei organų sistemų funkcijas;
- 9.2. veido ir žandikaulių srities, burnos ir dantų anatomiją ir fiziologiją;
- 9.3. odontologines ligas, jų rizikos veiksnius, gydymo principus ir profilaktiką;
- 9.4. veido, žandikaulių ir burnos organų srities patologijos pagrindus;
- 9.5. vaikų, neįgaliųjų ir specialiųjų poreikių turinčių asmenų psichologijos ir bendravimo su jais bei tėvais ar kitais atstovais pagal įstatymą ypatumus;
- 9.6. vaistų farmakokinetikos ir farmakodinamikos pagrindus, odontologinės farmakologijos pagrindus, vaistų ir odontologinių medžiagų laikymo taisykles ir vartojimo būdus;
- 9.7. profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe profilaktikos tvarką, nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;
- 9.8. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinės saugos užtikrinimo sąlygas;
- 9.9. odontologinius instrumentus, odontologinių priemonių (prietaisų) veikimo principus;
- 9.10. odontologines medžiagas, jų saugaus naudojimo principus;
- 9.11. odontologinių instrumentų dezinfekavimo ir sterilizavimo principus;
- 9.12. būtinosios medicinos pagalbos teikimo pagrindus;
- 9.13. skausmo malšinimo būdus.

10.Gydytojo odontologo padėjėjas turi gebėti:

- 10.1. atpažinti sveiką danties audinį;
- 10.2. atpažinti sveiką burnos gleivinę;
- 10.3. atpažinti sveikas dantenas;
- 10.4. pagal išorinius požymius atpažinti sveiką veido ir žandikaulių sistemą;

- 10.5. mokyti pacientą ir jo artimuosius burnos ligų profilaktikos, burnos higienos;
- 10.6. atpažinti odontologinių ligų simptomus, plitimo būdus, galimas komplikacijas;
- 10.7. įvertinti bendrąją paciento būklę pagal išorinius požymius;
- 10.8. asistuoti gydytojui odontologui, gydytojui odontologui specialistui, burnos higienistui, jiems atliekant įvairias odontologinio gydymo, diagnostikos ir profilaktikos procedūras;
- 10.9. pildyti paciento kortelę diktuoju gydytojui odontologui, gydytojui odontologui specialistui, burnos higienistui pagal įstaigoje nustatytą tvarką, po procedūrų pažymėti pacientui naudotų sterilizuotų gaminių atsekamumo identifikacinius duomenis;
- 10.10. paruošti pacientą odontologinėms gydomosioms, diagnostinėms, profilaktinėms procedūroms, naudoti paciento apsaugos priemones;
- 10.11. stebėti paciento sveikatos būklę odontologinių procedūrų metu, atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir tinkamai į jas reaguoti, suteikti pirmąją medicinos pagalbą;
- 10.12. matuoti pacientų kraujo spaudimą, skaičiuoti pulsą, stebėti kitus gyvybinius požymius;
- 10.13. paruošti odontologo darbo vietą pagal aseptikos ir antiseptikos reikalavimus;
- 10.14. dirbti su odontologijoje naudojamais medicinos prietaisais, įranga, įrenginiais, instrumentais ir medžiagomis pagal paskirtį, juos prižiūrėti;
- 10.15. paruošti odontologines medžiagas gydytojui odontologui;
- 10.16. atlikti injekcijas į poodį, raumenis, veną;
- 10.17. atlikti aplikacinę nejautrą;
- 10.18. tvarstyti, prižiūrėti burnos ir veido žaizdas;
- 10.19. padaryti dantų rentgeno nuotraukas;
- 10.20. paruošti tirpalus radiogramoms ryškinti ir fiksuoti;
- 10.21. gaminti ir naudoti dezinfekuojančius tirpalus;
- 10.22. dezinfekuoti ir sterilizuoti instrumentus, įrangą, medicinos priemones (prietaisus) ar jų dalis;
- 10.23. vykdyti infekcijų prevenciją, kontrolę, registraciją;
- 10.24. suteikti reikiamą informaciją pacientui ir jo artimiesiems pagal teisės aktų reikalavimus;
- 10.25. tvarkyti medicinines atliekas;
- 10.26. vadovaujantis gydytojo paskyrimais tiksliai ir metodiškai atlikti paskirtas procedūras;
- 10.27. dirbti asmens sveikatos priežiūros specialistų komandoje;
- 10.28. naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, dirbti su įdiegtomis kompiuterinėmis programomis;
- 10.29. susirasti, tvarkyti, kaupti, sisteminti ir perduoti informaciją;
- 10.30. įsisavinti ir gydytojui odontologui ar gydytojui odontologui specialistui prižiūrint taikyti naujas odontologijos ir burnos priežiūros metodikas bei technologijas.

V. ATSAKOMYBĖ

11. Gydytojo odontologo padėjėjas už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už profesinės kompetencijos viršijimą atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.